

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**СУЧАСНІ СТАНДАРТИ ПІДГОТОВКИ З ДОМЕДИЧНОЇ
ДОПОМОГИ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ
ОРГАНІВ, ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНИХ СЛУЖБ ТА
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ**

Матеріали Міжнародного круглого столу

ОДЕСА
02 червня 2023

**УДК 614.88:351.74(477)
С916**

Матеріали викладені у авторській редакції з незначними коректорськими правками.

Сучасні стандарти підготовки з домедичної допомоги С916 працівників правоохоронних органів, оперативно-рятувальних служб та військовослужбовців : матеріали міжнародного круглого столу (м. Одеса, 2 червня 2023 року). Одеса : ОДУВС, 2023. 212 с.

У збірнику представлені дослідження науково-педагогічних працівників, практичних працівників правоохоронних органів, ад'юнктів, слухачів, курсантів, студентів.

УДК 614.88:351.74(477)

© ОДУВС, 2023

ДОМЕДИЧНА ПІДГОТОВКА, ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СИЛ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Бахчеван Євген,
канд. юрид. наук, завідувач кафедри
вогневої підготовки ФПФПКП
*Одеський державний університет
внутрішніх справ*

Мосузенко Володимир,
викладач кафедри вогневої підготовки
ФПФПКП
*Одеський державний університет
внутрішніх справ*

З початком повномасштабного вторгнення РФ та масованого застосування різних видів озброєння на території України, поширенням масштабних бойових дій, масовістю надходження поранених з великим об'ємом ушкоджень, відсутність чіткої взаємодії між цивільною та військовою медициною на лікувально-евакуаційних етапах, сприяли в деяких випадках неправильній оцінці клінічної ситуації і подальшого виконання помилкових дій при наданні допомоги. У зв'язку з даною ситуацією постає актуальність адаптації під сучасні умови стану викладання основ медичних знань і тактичної медицини у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання, що належать до сфери управління Міністерства

внутрішніх справ України, під час підготовки кадрів для Національної поліції та підготовки особового складу, що входить до складу підрозділів сил безпеки та оборони України в цілому.

Зокрема, у п. 4 ст. 18, п. 14 ч. 1 ст. 23, ч. 3 ст. 37 та ч. 4 ст. 43 Закону України «Про Національну поліцію» [1] серед основних обов'язків поліцейського закріплено надання ним невідкладної – тобто домедичної та медичної – допомоги особам, які постраждали внаслідок правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я, а також особам, які постраждали в результаті застосування заходів примусу. Це положення віддзеркалює вимогу ст. 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» [2], відповідно до якої особами, які зобов'язані надавати домедичну допомогу людині у невідкладному стані, є, зокрема, поліцейські, які не мають медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні володіти практичними навичками надання домедичної допомоги. Враховуючи це, за ненадання без поважних причин на місці події домедичної допомоги або необґрунтовану відмову в її наданні передбачено кримінальну відповідальність спеціальних суб'єктів, яким є поліцейський (ст. 135 КК України «Залишення особи в небезпеці») [3].

Головним в цьому питанні залишається набуття курсантами, студентами і слухачами сил безпеки та оборони базових теоретичних знань, а також практичних навичок з надання першої домедичної допомоги потерпілим на місці події, де поліцейський, а сьогодні – і військовий, майже завжди опиняються першими «Перший на місці події».

Термін "Перший на місці події" означає перших осіб, що прибули на місце події як індивідуально, так і в складі груп до появи професійних медичних працівників. Перший на місці події – це людина, що виконує базові маніпуляції для порятунку життя постраждалого з використанням мінімального набору обладнання або за його повної відсутності.

Підготовка курсантів, студентів і слухачів сил безпеки та оборони за курсом «Перший на місці події» вимагає від закладів вищої освіти використання сучасних методик викладання, організації, забезпечення та проведення практичних занять з відповідних дисциплін, у тому числі за допомогою ситуативних тренінгів і алгоритмів, що має сприяти підвищенню ефективності навчання з

надання першої домедичної допомоги потерпілим під час надзвичайних подій, в екстремальних ситуаціях і під час бойових дій.

Саме уніфіковані клінічні протоколи медичної допомоги та алгоритми міжнародних курсів EmergencyMedicalResponder, BLS, ITLS, PhTLS є підґрунтям та основою матеріалів курсу.

Завершивши навчання кожен слухач здобувши відповідні навички, вміння та компетенції повинен знати:

1. медико-правові та етичні основи надання домедичної допомоги;

2. як виявити фактори, що загрожують життю, та усунути або зменшити їх негативний вплив на організм людини під час надання домедичної допомоги

3. як оцінити стан постраждалого, здійснити первинний і вторинний його огляд, спираючись на знання принципів анатомії, фізіології, патофізіології та особливостей вікового розвитку людини;

4. як виконувати основи підтримки життєдіяльності, здійснювати серцево-легеневу реанімацію (СЛР);

5. як надати допомогу постраждалим з невідкладними медичними станами або станами, що викликані факторами навколишнього середовища, як-от: загальне переохолодження, обмороження, перегрівання, опіки;

6. як надавати домедичну допомогу постраждалим з тупими травмами, проникаючими пораненнями, пошкодженнями опорно-рухового апарату;

7. як вживати невідкладних заходів для зупинки кровотечі, накладати турнікети та пов'язки;

8. як працювати з базовим медичним обладнанням, застосовувати підручні засоби;

9. принципи іммобілізації та евакуації постраждалих з транспортних засобів, запобігати пошкодженням хребта, особливо його шийного відділу.

10. як надавати допомогу вагітним та при пологах.

По закінченню курсу навчання слухач повинен уміти:

1. проводити огляд постраждалого;

2. визначати життєві показники;

3. оцінювати стан постраждалого;

4. надавати допомогу при зупинці серця, використовувати автоматичний зовнішній дефібрилятор;

5. використовувати дихальне обладнання;

6. надавати допомогу при критичних кровотечах;

7. використовувати допоміжні засоби для забезпечення прохідності дихальних шляхів;

8. накладати шийний комір та іммобілізувати хребет;

9. іммобілізувати кінцівки;

10. евакуювати постраждалого з транспортного засобу;

11. накладати пов'язки;

12. надавати першу допомогу при опіках, обмороженнях;

13. дотримуватись заходів безпеки під час роботи у небезпечних місцях.

Враховуючи необхідність та значну актуальність, для виконання зазначених вище вимог щодо підготовки майбутніх правоохоронців на базах закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання необхідно створювати відповідні кафедри (тренінгові центри) які повинні забезпечити якісне навчання не тільки курсантів, студентів і слухачів сил безпеки та оборони під час первинної професійної підготовки, а й подальше підвищення кваліфікації зазначеної категорії осіб на постійній основі, встановивши розумні терміни її періодичності.

Таким чином, у первинну підготовку та діяльність поліцейського, особового складу сил безпеки та оборони має бути запроваджено найкращі сучасні стандарти з надання невідкладної допомоги людині. Навчання ним, має бути типізоване для підрозділів сектору безпеки держави, з метою забезпечення правомірності діяльності та забезпечення ними заходів особистої безпеки, містити як типові алгоритми дій у повсякденній обстановці, так і в умовах кризових ситуацій (екстремальних, надзвичайних подій та бойових дій).

Література

1. Конституція України. Прийнята на 5-й сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30.

2. Про Національну Поліцію: Закон України від 02 липня 2015 р. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40–41. Ст. 379.

3. Про екстрену медичну допомогу: Закон України від 5 липня 2012 року. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 30. Ст. 340.

4. Кримінальний кодекс України від 01 квітня 2001 р. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25–26.

5. Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 04 серпня 2021 р. № 1627.

ЗМІСТ

Андрушков І., Головка В. ДОМЕДИЧНА ПІДГОТОВКА, ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ, ОПРАТИВНО РЯТУВАЛЬНИХ СЛУЖБ ТА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	4
Афанасьєва В., Геращенко О. ПЕРША ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА ПОСТРАЖДАЛИМ – «ПЕРШИЙ НА МІСЦІ ПОДІЇ»	7
Байбарза Д., Казначєв Д. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ ЩО ВХОДЯТЬ ДО СФЕРИ УПРАВЛІННЯ МВС УКРАЇНИ.....	10
Бахчеван Є., Мосузенко В. ДОМЕДИЧНА ПІДГОТОВКА, ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СИЛ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ	12
Бахчеван Є., Цвігайло О. ТАКТИЧНА МЕДИЦИНА ЯК ОBOB'ЯЗKOBA СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ, ОПЕРАТИВНО - РЯТУВАЛЬНИХ СЛУЖБ ТА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	16
Белік І., Рудой К. ПЕРША ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА ПОСТРАЖДАЛИМ «ПЕРШИЙ НА МІСЦІ ПОДІЇ»	20
Бєлов М., Плахотний А. ПЕРША ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА ПОСТРАЖДАЛИМ – «ПЕРШИЙ НА МІСЦІ ПОДІЇ»	23
Бєреда М., Казначєв Д. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА АНАЛІТИКА ДАНИХ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ З ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ.....	25
Бєбєр Д., Тимєфєєв В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ ПІДГОТОВКУ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ.....	27
Бєрєєв В., Казначєв Д. ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ З ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ.....	28
Бєчєрєвєв А., Казначєв Д. ТРАВМУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВИХ ОBOB'ЯЗKІВ	31
Бєтєнкє В., Зєлєвськє І. ДЄЯКІ ПОРАДИ ПОЛІЦЕЙСЬКОМУ ЩОДО НАДАННЯ ДОПОМОГИ ПОРАНЕНОМУ З АМПУТОВАНОЮ ЧАСТИНОЮ ТІЛА	33